

بهاری مبارک

حجت الاسلام والمسلمین علامه العبدی
لا حواء شبه لستی

مقدمه

اولین معلم انسان خدای رحمان؛ آیاتی را بر اولین آموزنده قرآن پیامبر اعظم ﷺ نازل فرموده است که قلب و دل آن انسان کامل در پرتو نزول این آیات به بهاری‌ترین بهار شکوفایی، رشد و معراج رسیده است و این چنین لب به سخن گشوده و فرمود: «قرآن بهار قلب‌ها است و دل رازنده می‌کند» در این مقاله قرآن به عنوان بهاری‌ترین بهار انسان از دیدگاه پیامبر اعظم ﷺ مطرح گردیده است تا با انس واقعی با این بهار آفرین بتوانیم بهاری‌ترین فصل‌ها را برای زندگی دنیا و آخرت خود ترسیم نماییم.

قرآن بهار «شفا دهنده»

قرآن کریم خود را شفا و رحمت می‌داند ﴿وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَاءً شَافِئًا وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾ و رسول الله ﷺ این بهار شفاء دهنده را این چنین معرفی فرموده اند: ﴿عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ فَإِنَّهُ الشِّفَاءُ النَّافِعُ وَالنَّوَاءُ الْمُبَارِكُ﴾ (۲) «بر شما باد به ارتباط و انس با قرآن که شفای سودمند و داروی مبارکی برای درد‌ها است.»

النبي ﷺ: «ان هذا القرآن هو التور المبين والشفاء الاشفى» (٤)
«قرآن نور آشکار است و بهترین شفا دهنده دل ها است.»

قرآن «بهار صفا بخشی»

قرآن کریم می فرماید: ﴿ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ﴾ «هر اندازه میسر می شود قرآن بخوانید.» (٥)

و رسول الله ﷺ فرموده اند:

«عليك بتلاوة القرآن على كل حال» (٦) «بر تو باد به خواندن قرآن.»

النبي ﷺ: «يا سلمان عليك بقراءة القرآن فإن قراءته كفارة للذنوب وسترفي النار وأمان من العذاب.»

پیامبر اعظم ﷺ فرموده اند: «ای سلمان بر تو باد به خواندن قرآن که خواندن قرآن کفاره گناهان است و پوششی از آتش و ایمنی از عذاب.»

و امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) در تفسیر این آیه ﴿ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ﴾ فرموده اند: «هر اندازه که با قرآن برای شما خشوع دل و صفای باطن پدید می آید به تلاوت آن بپردازید.» (٧)

النبي ﷺ: «ان أحق الناس بالتخشع في السر والعلانية أحامل القرآن.» (٨)

رسول الله ﷺ فرمود اند: «شایسته ترین مردم برای خضوع و خشوع در برابر آشکار و نهان حامل قرآن کریم است.» علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

قرآن بهار هدایت

قرآن کریم می فرماید: ﴿ هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ (٩) «این قرآن بینش آفرین و راهنمایی و رحمتی است از جانب خداوند برای ایمان آورندگان.»

قال رسول الله ﷺ: «القرآن هدى من الضلالة و تبيان من العمى و استقالة من العثر و نور من الظلمة.» (١٠)

رسول الله ﷺ فرموده اند: «قرآن هدایتی است نجات دهنده از گمراهی و روشنگری است بازدارنده از کوری و ناآگاهی و نگهدارنده از لغزش ها و فروغی است در ظلمات تاریکی ها.»

النبي ﷺ: « وَهُوَ (القرآن)

الدليل يَدُلُّ على خير سبيل»^(١١)

« قرآن راهنماست که به

بهترین راه راهبری می کند. »

قرآن بهار عبرت :

قرآن کریم می فرماید : « قَدْ كَانَ فِي

قِصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ »^(١٢)

« همانا در قصه های ایشان برای خردمندان عبرتی است. »

النبي ﷺ: « إِذَا تَلَوْتَ كِتَابَ اللَّهِ فَاتَّبِعْ عَلَيَّ آيَةً فِيهَا أَمْرٌ نَهَى فَرَّدَهَا نَظْرًا وَاعْتِبَارًا فِيهَا »^(١٣)

پیامبر اعظم ﷺ فرموده اند : « هنگامی که کتاب خدای متعال را می خوانی و به آیه ای

می رسی که در آن امر و نهی است بار دیگر آن برای عبرت گرفتن تکرار کن و این کار را

از یاد مبر زیرا که نهی آن دلیل بر فرو گذاشتن گناهان است و امر آن دلیل بر نیکو

کاری و صلاح . »

النبي ﷺ: « تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ وَتَعَلَّمُوا غَرَائِبَهُ وَغَرَائِبَهُ فَرَائِضَهُ وَحُدُودَهُ . فَإِنَّ الْقُرْآنَ نُزِّلَ عَلَيَّ خَمْسَةَ

وَجُوهٍ : حَلَالٍ وَحَرَامٍ وَ مُحَكَّمٍ وَ مُتَشَابِهٍ وَ أَمْثَالٍ . فَاعْمَلُوا بِالْحَلَالِ وَ دَعُوا الْحَرَامَ وَ اعْمَلُوا بِالْمُحَكَّمِ وَ

دَعُوا الْمُتَشَابِهَ وَ اعْتَبِرُوا بِالْأَمْثَالِ . »^(١٤)

« علم قرآن را بیاموزد و غرائب آن را فرا گیرید و از امثال قرآن عبرت گیرید. »

قرآن بهار شگفتی های دل انگیز:

خداوند حکیم می فرماید : « وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ

أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمَوْتَى »^(١٥)

« اگر قرآنی باشد که با (خواندن) آن کوهها به راه افتند یا زمین شکافته شود و نهرها

از آن جاری گردد. یا مردگان به سخن درآیند (همین قرآن است). »

النبي ﷺ: « (القرآن) وَلَهُ ظَهْرٌ وَبَطْنٌ فَظَاهِرُهُ حُكْمٌ وَبَاطِنُهُ عِلْمٌ ظَاهِرُهُ أُنَيْقٌ وَبَاطِنُهُ عَمِيقٌ لَهُ

نُجُومٌ وَعَلَى نَجْمِهِ نَجْمٌ لَا تَحْصِي عَجَائِبَهُ وَلَا تَبْلَى غَرَائِبَهُ فِيهِ مَصَائِحُ الْهُدَى وَ مَنَارُ الْحِكْمَةِ . »^(١٦)

رسول الله ﷺ فرموده اند: قرآن را ظاهری است و باطنی: ظاهر آن حکم است و باطن آن علم. ظاهر آن زیبا و دل انگیز است. و باطن آن ژرف و عمیق. آن را نجومی است. و بر نجوم آن نجومی. شگفتی‌های آن از شماره بیرون است و غرائب و عجایب آن کهنه نمی شود. در آن چراغ‌های هدایت و مشعل‌های حکمت است.

همچنین پیامبر اکرم ﷺ فرموده اند: «أعربوا القرآن والتمسوا غرائبه» (۱۷)

پیامبر خدا فرموده اند: «قرآن را درست بخوانید و در جستجوی شگفتی‌های آن باشید.» امام علی بن الحسین (علیه السلام) برای درک و فهم شگفتی‌های قرآن این دعای درس آموز را بیان فرموده اند:

«اللهم صل على محمد واجعل القرآن ... حتى توصل الى قلوبنا فهم عجائبه» (۱۸)

قرآن بهار انس با خدا:

خداوند عزیز فرموده اند «ولو انزلنا هذا القرآن على جبل لرايته خاشعاً متصدعاً من خشية الله...» «اگر این قرآن را بر کوهی نازل می کردیم. آن را می دیدی که از ترس خدا فرو افتاده و شکاف خورده است.» (۱۹)

النبي ﷺ: «القرآن افضل كل شيء دون الله فمن قرأ القرآن فقدوا وقر الله ومن لم يوقر القرآن فقد استخف بحرمة الله» (۲۰)

پیامبر اعظم ﷺ فرمود اند: «قرآن از همه چیز جز خدا برتر است پس هر که قرآن را پاس دارد خدا را پاس داشته است و هر که قرآن را پاس ندارد احترام خدا را سبک شمرده است.»

النبي ﷺ: «ان المومنين اذا قرأ القرآن نظر الله اليه بالرحمة.»

پیامبر اعظم ﷺ: «چون مومن قرآن بخواند خدایه رحمت در او نظر کند.» (۲۱)

پیامبر اعظم ﷺ برای فرهنگ سازی انس با بهاری ترین بهار یعنی قرآن فرموده اند: «حاملان قرآن پوشیده در رحمت خدایند و نور خدای عزوجل جامه ایشان است.» (۲۲)

- * «ای حاملان قرآن با نگاهداشتن حرمت قرآن خود را محبوب خدا سازید که در این صورت شمار ادوست خواهد داشت. و محبوب مردمانتان خواهد ساخت» (۲۳)
- * «بزرگان امت من حاملان قرآن و شب زنده داران هستند» (۲۴)
- * «شایسته ترین فرد، برای خضوع و خشوع در برابر خدا در آشکار و نهان حامل قرآن است» (۲۵)
- * «خواننده آیه ای از کتاب خدا بهتر است از آنچه زیر عرش است تا پائین ترین جاهای زمین» (۲۶)
- * «از خواننده قرآن بالای آخرت دفع می شود.» (۲۷)
- * «خدای متعال صوت تلاوت کننده قرآن را دوست دارد.» (۲۸)
- * «ای سلمان چون مومن قرآن بخواند خدا درهای رحمت را بر او می گشاید.» (۲۹)
- * «بعد از آموختن علم هیچ چیز را خدا بیشتر از قرائت قرآن دوست نمی دارد» (۳۰)
- * «بهترین شما کسی است که قرآن را فرا گیرد و به دیگران تعلیم دهد» (۳۱)
- * «خانه های خود را به خواندن قرآن روشن کنید چون تلاوت قرآن در خانه زیاد شود خیر آن افزایش می یابد» (۳۲)
- * «در خانه ای که قرآن خوانده شود و از خدای عزوجل فراوان یاد گردد، برکت افزایش می یابد و فرشتگان حضور پیدا می کنند و شیاطین از آن می گریزند و آن خانه به اهل آسمان روشنی می دهد همان گونه که ستارگان آسمان به اهل زمین روشنی می دهند» (۳۳)

پی نوشت ها :

بهار الاتوار ۱۷/۹۲	۲۳	سوره یوسف ۱۱۱/۱۲	۱۲	بهار الاتوار ۱۸۲/۹۲	۱
امالی شیخ صدوق ۲۰/۷	۲۴	مکارم الاخلاق / ص ۵۳۰	۱۳	سوره اسراء ۸۲/۱۷	۲
اصول کافی ۶۰۴/۲	۲۵	(امالی) شیخ طوسی ۳۶۸/۱	۱۴	بهار الاتوار ۱۸۲/۹۲	۳
جامع الاخبار ۴۶-۴۸	۲۶	سوره رعد ۳۱/۱۳	۱۵	بهار الاتوار ۳۱/۹۲	۴
بهار الاتوار ۱۹/۹۲	۲۷	اصول کافی ۵۹۹/۲	۱۶	سوره مزمل ۲۰/۷۳	۵
مستدرک الوسائل ۳۵۱/۲	۲۸	بهار الاتوار ۱۰۶/۹۲	۱۷	وسائل النبیعه ۸۳۹/۴	۶
بهار الاتوار ۸۱/۹۲	۲۹	صحیفه سجاده / ۲۶۹ دعای ۴۲	۱۸	مجمع البیان ۳۸۲/۱	۷
بهار الاتوار ۸۱/۹۲	۳۰	سوره حشر (۵۹) : ۲۱	۱۹	بهار الاتوار ۱۸۵/۹۲	۸
وسائل النبیعه ۸۲۵/۴	۳۱	بهار الاتوار ۱۹/۹۲	۲۰	سوره اعراف ۲۰۳/۷	۹
عُدَّة الداعی ۲۶۹-۲۶۸	۳۲	بهار الاتوار ۱۸/۹۲	۲۱	تفسیر عیاشی ۵/۱	۱۰
اصول کافی ۶۱۰/۲	۳۳	بهار الاتوار ۱۷/۹۷	۲۲	تفسیر عیاشی ۲/۱	۱۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 کتابخانه دیجیتال ملی جمهوری اسلامی ایران